SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

POLIISIOSASTO

Lausunto

6.9.2017

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

Asiantuntijakuuleminen 7.9.2017

**Asia** **Hallituksen esitys (HE 70/2017 vp) eduskunnalle laeiksi valtion virkamieslain 7 ja 8 c §:n ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi**

## Sisäministeriön poliisiosaston lausunto

Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä kokonaisturvallisuuden kannalta, että kansallisia etuja voidaan suojata nykyistä tehokkaammin. Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia ja kannatettavia.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion virkamieslakia (750/1994) niiden virkojen osalta, joihin nimitettävällä edellytetään Suomen kansalaisuutta lisäämällä niiden virkojen määrää, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Suomen kansalaisuutta koskevan edellytyksen täyttäisi nykytilaa vastaavasti myös henkilö, jolla on Suomen kansalaisuuden lisäksi jonkin muun valtion kansalaisuus. Poliisihallinnon osalta valtion virkamieslain 7 §:n soveltamisalan piiriä ehdotetaan nykyisin säänneltyjen poliisimiesvirkojen ja suojelupoliisin muiden kuin poliisimiesten virkojen lisäksi laajennettavaksi myös muuhun poliisihallinnon virkaan, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja. Poliisin toimialan tehtävät liittyvät valtakunnan sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen, valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamiseen, terrorismin torjumiseen ja rikostorjuntaan sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoon. Poliisimiesviroissa käytetään merkittävää julkista valtaa ja muiden sääntelyn piiriin ehdotettujen poliisihallinnon virkojen tehtäviin saattaa kuulua oikeus käsitellä tai saada tietoja kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä seikoista tai tehtäviin saattaa kuulua esimerkiksi laittoman tiedustelutoiminnan torjuminen. Henkilöpiiri ei voi olla ehdotettua suppeampi poliisihallinnon osalta.

Valtion virkamieslain 8 c §:n yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan, jos henkilö valintamenettelyn aikana antaa tietoisesti virheellisiä tietoja tai salaa asian ja harhaanjohtaminen paljastuu myöhemmin, seuraamukset voisivat olla virkamiesoikeudellisia seuraamuksia, kuten irtisanominen. Sisäministeriön poliisiosasto esittää, että jatkossa olisi harkittava mahdollisesti lisäksi muista kuin virkamiesoikeudellisista seuraamuksista säätämistä, millä voisi olla suurempi ennaltaehkäisevä vaikutus.

Ehdotetun turvallisuusselvityslain (726/2014) 28 a §:n mukaan "henkilö, josta laaditun henkilöturvallisuusselvityksen osana on selvitetty hänen ulkomaansidonnaisuuksiaan, on velvollinen ilmoittamaan selvityksen laatineelle viranomaiselle uusista tai muuttuneista ulkomaansidonnaisuuksistaan ilman aiheetonta viivytystä. Ilmoitusvelvollisuutta ei ole, jos henkilöturvallisuusselvitys tai sen perusteella annettu henkilöturvallisuusselvitystodistus ei enää ole voimassa." Ehdotetun säännöksen osalta olisi harkittava, tulisiko ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöminen sanktioida.

Lakia Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013) ehdotetaan hallituksen esityksessä täsmennettäväksi siten, että jo poliisikoulutukseen otettava henkilö täyttää riippumattomuuden ja luotettavuuden vaatimukset. Näin voidaan jo opiskelijavalinnassa varmistua siitä, ettei henkilön tausta tai sidonnaisuudet estä myöhemmin nimittämistä niihin poliisimiehen tehtäviin, joihin poliisikoulutus tähtää.

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Erottajankatu 2
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Hallitusneuvos Riitta Aulanko

Tiedoksi
Ministeri Risikko
Kansliapäällikkö Nerg
Eritysavustaja Rytilä
Erityisavustaja Salo
Johdon sihteerit Lummi, Vihervirta, Landström
Osastopäällikkö Aaltomaa
Poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Laitinen
oikeus@intermin.fi